



Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu kierowniczych stanowisk partyjnych i państwowych PRL

Imiona: Marian
Nazwisko: Turski
Miejsce urodzenia: Druskienniki
Data urodzenia: 26-06-1926
Imię ojca: Józef
Imię matki: Helena
Znany/a też jako: Mosze Turbowicz
urodzony/a 26- 06-1926 Druskienniki

Dodatkowe informacje: Aktywista młodzieżowy i polityczny, cenzor i dziennikarz partyjny. Wychowywał się i uczęszczał do gimnazjum w Łodzi. Podczas okupacji niemieckiej przebywał w getcie łódzkim – w grudniu 1942 wstąpił tam do konspiracyjnej antyfaszystowskiej organizacji „Lewa Związkowa” kierowanej przez członków KPP. W 1943 był robotnikiem w wytwórni kiełbas, a następnie w przedsiębiorstwie budowlanym na Marysinie [nazwa północno-wschodniej części getta]. W tym okresie zdał tzw. małą maturę na tajnych kompletach. W sierpniu 1944 wywieziony do KL Auschwitz, a następnie do KL Buchenwald, skąd w czasie ewakuacji w kwietniu 1945 zbiegł i ukrywał się na terenie Czechosłowacji. W sierpniu 1945 wrócił do Polski i przebywał na terenie Dolnego Śląska, gdzie został przewodniczącym Zarządu Gminnego Związku Walki Młodych (ZWM) w Mioszowie. 1.11.1945 przyjęto go do PPR we wspomnianej miejscowości. Od stycznia 1946 przewodniczący Zarządu Powiatowego ZWM w Wałbrzychu. W październiku 1946 przeniósł się do Wrocławia w celu studiowania prawa na Uniwersytecie (zaliczone 2 lata). Od tego czasu prelegent Wydziału Propagandy KW PPR we Wrocławiu oraz korespondent „Trybuny Dolnośląskiej”. W listopadzie 1946 otrzymał pracę w Wojewódzkim Urzędzie Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk we Wrocławiu, referent do lipca 1949. Ponadto był pełnomocnikiem Partii ds. wyborów w powiecie trzebnickim, a także przewodniczącym komisji w głosowaniu ludowym [styczeń 1947]. Jednocześnie od kwietnia 1947 pełnił funkcję członka Prezydium (i kierownika Wydziału Pracy Masowej) Zarządu Terenowego Akademickiego Związku Walki Młodych (AZWM) „Życie” [Związek ten został powołany we wrześniu 1945 jako organizacja autonomiczna ZWM i działał do lipca 1948, kiedy na kongresie we Wrocławiu utworzono Związek Akademicki Młodzieży Polskiej – ZAMP]. Od lipca 1948 był członkiem Zarządu Okręgowego ZAMP, a jeszcze wcześniej – sekretarzem Komitetu Koordynacyjnego Polskich Organizacji Studenckich we Wrocławiu. Z tego tytułu był delegowany na Kongres Pokoju w Pradze. Od grudnia 1948 do lipca 1949 prowadził dział Kolumna Młodych „Budujemy” w „Gazecie Robotniczej”, organ prasowy KW PZPR we Wrocławiu. W latach 15.10.1949 – 14.08.1951 słuchacz I stacjonarnego kursu dwuletniego Szkoły Partyjnej przy KC PZPR w Warszawie. W późniejszym czasie m.in. członek kolegium oraz zastępca redaktora naczelnego w tygodniku „Polityka”, kierował działem historycznym. Źródło: AAN, KC PZPR, Centralna Kartoteka [CK], sygnatury: CK XX/11.113 (dawna: CK/VII-1593); CK XX/22051 (dawna: CK/X/3047); AAN, Teczki osobowe działaczy ruchu robotniczego z lat 1918-1990, sygn. 13053.

| Stanowisko | Komórka organizacyjna | Instytucja | Miejscowość | Partia polityczna | Data rozpoczęcia | Data zakończenia | Źródło informacji |
|--------------------|--|--------------------------|-------------|-------------------|------------------|------------------|-----------------------------|
| Członek | Egzekutywa | Komitet Powiatowy | Wałbrzych | PPR | 01-1946 | 10-1946 | AAN, KC PZPR, CK XX/11.113; |
| Członek | Egzekutywa | Komitet Międzyuczelniany | Wrocław | PZPR | 21-12-1948 | 1949 | AAN, KC PZPR, CK XX/11.113; |
| Instruktor | Wydział Prasy i Wydawnictw | Komitet Centralny | Warszawa | PZPR | 15-08-1951 | | AAN, KC PZPR, CK XX/22051; |
| Starszy Instruktor | Wydział Propagandy i Agitacji, Sektor Wydawnictw | Komitet Centralny | Warszawa | PZPR | 25-04-1954 | 31-12-1956 | AAN, KC PZPR, CK XX/11.113; |